

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A L'EDUCACIÓ

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 23 de juny de 2022, el ciutadà, en representació de la Plataforma en Defensa de l'Educació Pública del Poblenou, va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

A moltes escoles i instituts del barri del Poblenou, les associacions de famílies han d'assumir el cost de les vetlladores necessàries per a la cura i l'acompanyament, ja que els recursos que posa a disposició l'Administració són insuficients.

La Plataforma va expressar aquesta necessitat d'augment de recursos en data 16 de febrer de 2022 al Consorci, sense que hagi rebut cap resposta respecte d'això.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al **Consorci d'Educació de Barcelona** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 30 de juny de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 9 de gener de 2023, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa el següent:

1. Sobre la petició que es va fer al Consorci

Que efectivament, el Consorci d'Educació va rebre, el dia 21 de febrer de 2022, una sol·licitud del ciutadà, a títol personal, per "reclamar les vetlladores necessàries per atendre l'alumnat amb discapacitat a les escoles i instituts del barri".

Aquesta sol·licitud es va derivar a l'Àrea d'Orientació i Educació Inclusiva del Consorci el dia 22 de febrer de 2022. Malauradament, degut a canvis tècnics i també personals en el si de l'Àrea d'Orientació i Educació Inclusiva del Consorci, aquesta sol·licitud va quedar pendent de respondre.

Arran de la intervenció de la Sindicatura de Greuges de Barcelona, la Direcció de Comunicació i Relacions Institucionals del Consorci es va comprometre a fer les gestions necessàries per contactar amb el ciutadà, demanar disculpes pel retard en donar-li resposta i oferir les explicacions necessàries amb relació a la dotació de vetlladores als centres educatius del barri del Poblenou.

2. Dotació de persones vetlladores

L'Àrea d'Orientació i Educació Inclusiva del Consorci no va rebre, per part dels centres educatius de primària i secundària de la zona educativa 26 (on hi ha el barri del Poblenou), cap demanda concreta per augmentar les hores de monitoratge durant el curs 2021-2022.

Tots els centres educatius de la zona educativa 26 van rebre, durant el curs 2021-2022, les hores de monitoratge sol·licitades per l'EAP de Sant Martí.

Les hores de monitoratge varien a l'alça i a la baixa cada curs, segons l'alumnat matriculat en cada centre.

Respecte al curs 2022-2023, els diversos centres educatius de la ciutat de Barcelona van rebre les assignacions d'hores de monitoratge sol·licitades a proposta dels respectius EAP de cada districte.

CONSIDERACIONS

1. Retard en la resposta municipal

La Regidoria d'Educació ha trigat més de 6 mesos a facilitar a la Sindicatura de Greuges de Barcelona la informació que es va sol·licitar per resoldre la queixa, malgrat que el Consorci d'Educació de Barcelona va emetre el seu informe en data 29 de juliol de 2022. Aquest termini supera amb escreix el que pot considerar-se un temps raonable, d'acord amb els principis d'eficiència i bona administració amb què han de regir-se els serveis municipals. Així mateix, **incompleix el deure de col·laboració** establert per l'article 3.7 de la normativa reguladora de la institució de la Sindicatura de Greuges de Barcelona (aprovada per la Comissió de Govern en sessió del 19 de gener de 2005).

D'acord amb aquests fets, **es recorda a la Regidoria d'Educació l'obligació de col·laborar amb aquesta Sindicatura per tal que pugui desenvolupar adequadament la seva tasca de supervisió dels serveis municipals i alhora vetllar pels drets de la ciutadania.**

2. Resposta a la petició d'informació del ciutadà

El CEB ha informat que aquesta petició, feta en data 16 de febrer de 2022, se'ls havia traspaperat i que aquesta errada ja va ser esmenada i es va donar resposta al ciutadà.

Aquesta Sindicatura vol recordar la importància de donar resposta a les peticions d'acord amb el principi de bona administració en matèria de transparència i accés a la informació pública i exercici del dret de petició.

La Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, defineix, a l'article 2, la transparència com l'acció proactiva de l'Administració de donar a conèixer la informació relativa als seus àmbits d'actuació i les seves obligacions, amb caràcter permanent i actualitzat, de la manera que resulti més comprensible per a les persones i per mitjà dels instruments de difusió que els permetin un accés ampli i fàcil a les dades i els facilitin la participació en els assumptes públics.

Aquest dret és reforça també des de la normativa d'educació, al Decret 11/2021 de 16 de febrer, de la programació de l'oferta educativa i del procediment d'admissió als centres del Servei d'Educació de Catalunya, que recull, a l'article 6, apartat k, el dret a la informació de les famílies sobre **les mesures i suports previstos per l'Administració educativa per a l'atenció educativa de l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu**.

3. Suport de personal vetllador als centres educatius

La Llei 12/2009 d'educació recull, com un dels principis rectoris del sistema educatiu català, la necessitat d'adequar l'activitat educativa per atendre la diversitat de l'alumnat i l'assoliment d'una igualtat d'oportunitats i d'accessibilitat.

L'atenció educativa de tot l'alumnat es regeix pel principi d'inclusió, i es defineixen els criteris d'organització pedagògica que han de facilitar l'atenció educativa de tots els alumnes i, en particular, d'aquells que poden trobar més barreres en l'aprenentatge i la participació.

La Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència també reforça, al seu article 50, que els infants i els adolescents amb discapacitat tenen dret a gaudir d'un sistema educatiu inclusiu, amb accés a l'educació obligatòria en les mateixes condicions que els altres membres de la comunitat, sense exclusió per raó de discapacitat, i **als ajustaments i suports necessaris per assolir el màxim desenvolupament acadèmic, personal i social**.

És al Decret 150/2017 de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu on s'estableixen les mesures i els suports que cal adoptar per a l'atenció educativa.

l correspon a l'Administració educativa garantir que els centres educatius disposen dels recursos personals necessaris, quan es requereixin mesures i suports intensius com les persones vetlladores per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

L'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) és l'encarregat de dur a terme el reconeixement de necessitats educatives especials de suport educatiu, i aquest informe és en el que fonamenta l'elaboració del Pla de suport individual de l'alumne. El CEB informa que les hores de persones vetlladores a la zona del Poblenou responen a aquesta avaluació feta per l'EAP.

Però respecte de l'educació inclusiva, aquesta Sindicatura vol fer referència a [l'estudi de setembre del 2021](#), que va fer la institució del Síndic de Greuges de Catalunya. En aquest informe s'analitza amb profunditat l'estat actual de l'educació inclusiva a Catalunya i s'identifiquen tres **obstacles estructurals perquè aquesta sigui real i efectiva**.

- **Manca de canvi cultural de paradigma en la pràctica professional per a l'aplicació del model d'educació inclusiva:** molts mestres creuen que l'atenció d'aquest alumnat és responsabilitat principal del personal de suport i que la seva inclusió depèn fonamentalment de la provisió d'aquests suports específics addicionals, sense la necessitat de modificar la mateixa pràctica professional i la dinàmica de funcionament de l'aula. Moltes famílies també parteixen de la base que la inclusió adequada dels infants a l'escola ordinària depèn fonamentalment dels recursos addicionals que se'ls assignin. Les dificultats en l'escolarització en determinats centres ordinaris posen de manifest que a hores d'ara l'enfocament que es troba a la base de l'aplicació del Decret 150/2017 de l'atenció educativa en el marc d'un sistema educatiu inclusiu no és plenament assumit o conegut per determinats centres i serveis educatius, ni tampoc per determinades famílies.
- **Dèficits en l'alineament i la corresponsabilitat dels diversos actors que intervenen en l'aplicació del model d'educació inclusiva:** Els equips d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP), centres de desenvolupament i atenció precoç (CDIAP), etcètera, no sempre proporcionen un assessorament a les famílies orientat cap a la inclusió. Això és així pel posicionament dels professionals dels diversos serveis en relació amb el model d'escola inclusiva o perquè els centres i els serveis educatius encara no treballen de manera prou coordinada i integrada.
- **Insuficiència de recursos destinats a fer possible el nou model d'educació inclusiva:** la Sindicatura de Greuges de Catalunya constata el caràcter insuficient de la dotació dels recursos personals entre els deu principals reptes per a la garantia dels drets dels infants i adolescents a Catalunya (a pesar dels esforços dels darrers anys del Departament d'Educació i de l'increment pressupostari que s'ha produït el 2022, destinat a la incorporació de nous docents, professionals d'atenció educativa i personal vetllador).

L'informe del Síndic de Greuges de Catalunya també destaca la posada en marxa, l'any 2022, de **la Taula de Participació de l'Educació Inclusiva** per part del Departament d'Educació, concebuda com un òrgan de participació social i institucional que s'orienta a promoure el canvi de mirada inclusiva en els àmbits social i institucional i a definir línies d'actuació per seguir avançant cap a un sistema d'educació inclusiu.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Consorci d'Educació de Barcelona ha seguit el procediment establert al Decret 150/2017**. Això no obstant, cal que l'Administració continuï treballant en les mancances de dotació de recursos.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.